

«...Αιχμάλωτοι δεμένοι στις άγκυρες..»

(Αποσπάσματα από την ομιλία του ΓΓ τα ΚΕ του ΚΚΕ Δημήτρη Κουτσούμπα στα εγκαίνια του μνημείου στην Ανάφη)

«...Βρισκόμαστε σήμερα εδώ, στην Ανάφη, το νησί που σε εποχές σκοτεινές, σε μέρες μαύρες για τον τόπο και τον λαό μας, φωτίστηκε από το μεγαλείο της θυσίας των συντρόφων μας.

Αν σήμερα χρειάζονται μερικές ώρες στη θάλασσα για να βρεθεί κάποιος στην Ανάφη, τότε, το ταξίδι αυτό, διαρκούσε μερόνυχτα και οδηγούσε με τη βία τους συντρόφους μας στην απομόνωση από την κοινωνική και πολιτική ζωή.

Στα 1926, οι «Επιτροπές Δημόσιας Ασφάλειας» σε όλη τη χώρα, διέταξαν την εκτόπιση κάθε υπόπτου που θεωρούνταν «επικίνδυνος δια το κράτος και την κοινωνίαν»!

Αρκούσε «η ύποπτη συμπεριφορά» για να πάρει ο «ύποπτος» το δρόμο της εξορίας. Εκτός από την Ανάφη, πολλά ελληνικά νησιά μετατράπηκαν, για μια περίπου τριακονταετία, σε τόπους απομόνωσης και μαρτυρίου για τους κομμουνιστές και άλλους αγωνιστές.

Ανάμεσα σε πολλά άλλα και γνωστά, όπως το κολαστήριο της Μακρονήσου, είναι : **η Αμοργός, η Άνδρος, ο Αη Στράτης, η Γαύδος, η Γυάρος, η Κέα, η Κίμωλος, η Ιθάκη, η Μήλος, οι Παξοί, η Σαντορίνη, η Σέριφος, η Σίκινος, η Σκύρος, η Φολέγανδρος, τα Ψαρά.**

Η Ανάφη δέχτηκε τον πρώτο κομμουνιστή με την επικράτηση της δικτατορίας του Πάγκαλου το 1925. Από τότε το νησί δεν έμεινε δίχως κομμουνιστές.

Το 1929, με την ψήφιση του Ιδιώνυμου από τη βενιζελική κυβέρνηση εκτοπίστηκαν στο νησί όλο και πιο πολλοί αγωνιστές.

Το 1936 πια, η μεταξική δικτατορία στέλνει караβιές.

Αργότερα, στις μαύρες μέρες του φασισμού, όταν οι Ιταλοί του Μουσολίνι εισέβαλαν στην Ελλάδα, οι 220 εξόριστοι της Ανάφης, ακολούθησαν τη μοίρα όλων των εξόριστων και φυλακισμένων αγωνιστών εκείνης της περιόδου.

Παραδόθηκαν έτοιμη λεία «προς σφαγή» στον κατακτητή.

Ούτε η δικτατορία, ούτε ο βασιλιάς, ούτε κανείς άλλος, πήρε την πολιτική απόφαση να «απολύσει», αυτούς τους χιλιάδες ανθρώπους σε ολόκληρη τη χώρα.

Με διαταγή των κατακτητών παραμένουν κρατούμενοι, έτοιμοι να υποστούν νέες δοκιμασίες.

Οι εξόριστοι στην Ανάφη βρέθηκαν αντιμέτωποι με τις σκληρές συνθήκες διαβίωσης, την έλλειψη νερού και φαγητού, την απομόνωση και την τρομοκρατία, για να τους αποσπάσουν «δηλώσεις μετανοίας».

Στάθηκαν ατρόμητοι μπροστά στα εκτελεστικά αποσπάσματα, άφοβοι ενάντια στους καταχτητές και τους κάθε λογής συνεργάτες τους.

Το 1943-44, οι Αναφιώτες εξόριστοι, μεταφέρθηκαν σε άλλους τόπους εξορίας, σε νησιά αλλά και στο Χαϊδάρι.

Από τους 200 εκτελεσθέντες την Πρωτομαγιά του 1944, οι 70 ήταν Αναφιώτες εξόριστοι.

Μαζί με τους συντρόφους μας από την Ακροναυπλία, στήθηκαν στον τοίχο της Καισαριανής, τίμησαν με τη ζωή και κυρίως το θάνατό τους, τον όρκο τους στο κόμμα και το λαό μας.

Από το 1947 και μέχρι το 1949, στην Ανάφη φτάνουν παλιοί γνώριμοι και νέοι εξόριστοι, οι κομμουνιστές και οι φίλοι του ΚΚΕ, ο ανθός του ελληνικού λαού, αυτοί που δημιούργησαν

το έπος της ΕΑΜικής Αντίστασης και απελευθέρωσαν την Ελλάδα από την τριπλή φασιστική κατοχή.

Διεκδίκησαν την πρόοδο και την ευημερία του λαού και «ανταμείφθηκαν» από το αστικό κράτος με την εξορία και τα βασανιστήρια.

Το 1947, στην Ανάφη, κρατούνταν 262 εξόριστοι, ανάμεσά τους 30 γυναίκες και 2 παιδιά.

Το φως που αναφάινεται και διατηρείται αναλλοίωτο μέχρι σήμερα είναι η Ανάφη του Γληνού, της Ηλέκτρας, του Νικολαΐδη, της Σκοδιδάκη, του Βασάλου, του Σιάντου, του Σβώλου, του Θέου, του Λάσκαρη, του Πορφυρογένη, του Βέρβερη.

Με την εντιμότητα, την ανιδιοτέλεια και το ήθος τους, κέρδισαν την εμπιστοσύνη, την εκτίμηση, ακόμη και τον θαυμασμό των ντόπιων, οι οποίοι κι αυτοί από τη μεριά τους, τούς το ανταπέδωσαν, τους στήριξαν, τους βοήθησαν, ώστε να γίνει πιο εύκολη η ζωή τους στην εξορία.

Οι εξόριστοι επισκεύασαν τα παλιά και ερειπωμένα σπίτια. Τα διαμόρφωσαν σε θαλάμους και κατοικούσαν ομαδικά.

Πάνω σε αυτό το νησί του Αιγαίου τιμούμε τους εκατοντάδες πρωτοπόρους αγωνιστές του λαού μας, στην πλειοψηφία τους μέλη, στελέχη και οπαδοί του ΚΚΕ.

Στο βράχο της Ανάφης, στάθηκαν βράχοι αντοχής και αυτοθυσίας.

Στο βράχο της Ανάφης, στεκόμαστε με σεμνότητα και περηφάνια μπροστά στο μνημείο, με το οποίο η Κεντρική Επιτροπή τιμά τη μνήμη τους.

Το αφαιρετικό ύφος του μνημείου δένεται με τον πλούτο της ιστορίας που συμπυκνώνει.

Το λευκό μάρμαρο και ο διαβρωμένος χάλυβας, δένουν σε πλήρη αρμονία το κυκλαδικό τοπίο, με τη βασική αντίθεση που σε αυτόν τον τόπο γιγαντώθηκε.

Οι εξόριστοι και οι δεσμώτες τους, η αυτοθυσία και η βαρβαρότητα, παίρνουν σε αυτό το μνημείο μορφή, που θα παραμείνει αναλλοίωτη στον χρόνο.

«Το γλυπτό είναι εντέλει μια εικονοποιημένη αναφορά του συνθήματος «...σπάμε τις αλυσίδες», εκφράζοντας την ευγένεια, τη δύναμη και την αλύγιστη στάση των εξόριστων, δίνοντας παράλληλα ένα «επικό», διαχρονικά δυναμικό και ελπιδοφόρο μήνυμα ...», όπως αναφέρει ο σπουδαίος γλύπτης και δημιουργός του έργου, Αντώνης Μυρωδιάς.